Ч. 115 (11.083). Львів, четвер 26. травня 1927. Pocztowa opłata zapłacona ryczałtem. Рік XLV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОПУДНЕМ

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. — Конто почт. щадн. 143.322. — Адреса для телеграм: „Діло“, Львів. — Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 4·50 зол. — За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

На порозі перелому.

Львів, 25. травня 1927.

Останні події на міжнардній арені, звязані з двобоєм між Вел. Британією і Рад. Союзом, зміцнили становище Англії, а ослабили позицію Рад. Союзу. Коли ще перед пів роком можна було говорити про поважні здобутки радянської дипльоматії, про що свідчило угрунтоване становище Рад. Союзу в Китаю, порозуміння і мілітарна конвенція з Туреччиною, пакт про неагресію з Латвією, порозуміння з Литвою, тісні взаємини з Німеччиною (чого висловом був берлінський трактат, що продовжував Рапалльо), то тепер міжнародня ситуація стверджує виразну перевагу Англії. Успіхи радянської дипльоматії так зміцнили були становище Рад. Союзу на міжнародній арені, що навіть Польща Пілсудського, не зважаючи на своє підчинення англійським впливам, — щиро чи нещиро — почала думати про сепаратний пакт про неагресію, від якого так бундючно відмовлялася минулої осени.

Та вперта і послідовна акція англійської дипльоматії зломила перевагу Рад. Союзу у ґіґантному двобою, звела на ніщо успіхи радянської дипльоматії і в незвичайно скрутне положення поставила свого могутнього противника. На Далекому Сході наступив перелім у користь Англії, яка находилася вже в крайно некорисній ситуації. Здавалось, що після опанування обєднаними китайсько - революційними військами Шангаю навіть при допомозі слабого натиску вдасться остаточно вибити Велику Британію з її позицій на Далекому Сході та трівко спаралїжувати її становище в Азії. Розуміється з тою хвилею перед світовою революцією відкривалися величаві перспективи. Та сталося якраз навпаки. Крайна небезпека, що чорною хмарою повисла над британською імперією, викликала нечуване загострення рухливої і нюансово чуткої англійської дипльоматії. На Рад. Союз посипався цілий ряд ударів, посередніх і безпосередніх. Революційна китайська армія розкололася, Японія, з якою Рад. Союз поділився впливами на Далекому Сході, загрозила мілітарними консеквенціями на випадок ворожого виступу червоної армії проти її ставленника Чанг-Цо-Ліна. Одночасно манджурський ватажок, за дозволом акредитованих у Пекіні представників держав, перевів понижуючу Рад. Союз ревізію в радянській амбасаді. Був це формальний воєнний визов, на який Рад. Союз відповів заявою, що не дасть себе спровокувати. Не краще пішли справи також в Европі. На Литві спричинено переворот і віддано владу протирадянським елементам. Проти Туреччини Англія висунула Італію, яка одночасно підтримала Румунію в бесарабській справі. Поруч з тим Італія почала підривати позицію Франції на всіх точках її опору (в полудневосхідній Европі, в Малій Азії, в північній Африці), Німеччині приказано знищити укріплення в Східній Прусії, роблячи залежним від того зменшення окупаційної армії в Надренії. Францію, яка зберігала політику вільної руки у відношенні до Рад. Союзу, а навіть виявляла охоту дійти до порозуміння з новими керманичами недавньої східної союзниці, притиснула англійська дипльоматія всім вантажем своїх засобів і впливів, а притиснувши — приголубила і запрягла до воза своєї політики. Висловом цього звороту були відвідини през. Думерга в Льондоні. І знову ревізія в радянській торговельній установі в Льондоні, і відповідь Москви, що Рад. Союз не дасть себе спровокувати.

Єдиною ясною точкою на хмарному небі радянської дипльоматії були... швайцарські перепросини. Однак і цей останній успіх Москви є сумнівної вартости. Перепросини наступили, щоби зробити можливою участь радянських представників у міжнародній господарчій конференції в Женеві. Москва цим разом поквапно скористала зі запросин. Однак без висліду. Досі радянська дипльоматія все виносила якісь користи з кожної своєї участи на міжнародній арені. Тут не лише вийшла вона без яких-небудь здобутків, але й захитала свою позицію. В ультимативній формі поставили радянські представники вимогу визнати рівнорядними дві господарчі системи (капіталістично-вільну і соціялістично-монопольну), погрожуючи сецесією з конференції. Вимогу радянських представників відкинено, але вони не витягнули зі своєї погрози заповіджених консеквенцій.

На всіх точках Рад. Союз мусів поступитися. Англія тріюмфує, а крайні консерватисти під проводом Черчіля ведуть пропаґанду за зірванням усяких взаємин з Рад. Унією. Правда, радянська дипльоматія теж гнучка і метка, і можна сподіватися якогось протинаступу з її боку проти Англії. Однак перевага все таки на боці Англії і не помітно ніяких познак, щоби могла наступити рівновага в тій великій грі, а тимменше перемога Рад. Союзу. Англія з питомою собі впертістю розбудовує протирадянський фронт і провадить політику окруження. Не значить це, щоби в найближчому часі мала вибухнути війна, однак англійська акція є безсумнівним підготуванням до воєнної розправи в будучині.

Перед Радянським Союзом стелиться важкий, тернистий шлях боротьби за істнування, за самоутвердження. Диктатура одної партії — без огляду на її соціяльну сторону і політичні тенденції, диктатура пригожа і може єдиноспасаєма в добі революції і перших кроків на шляху будівництва нового ладу, сьогодні вже не вистачає. Щоби Радянський Союз в теперішній його формі міг встоятися, мусить його влада бути висловом не одної політичної партії, хочби й окриленої самопосвятою і крайним фанатизмом своїх членів, не може репрезентувати зникаючої меншости населення, тільки мусить висловлювати волю великої більшости. До участи в кермі великанською державою мусять бути притягнені нові чинники, щонайменше соціялістичні всіх відтінків, хоч і менше ортодоксальні, як комуністи. База внутрішнього життя Радянського Союзу мусить бути поширена, а горожанські свободи привернені. Радянський Союз, зберігаючи досі випробовану форму влади, мусить перейти глибокий внутрішній перелім, мусить наступити радянський термідор, хоч може і в іншому вигляді. Радянський Союз мусить стати державою всіх народів і всіх своїх громадян, державою добровільною, а не накиненою. Тільки тоді зможе він встоятися перед хуртовиною, що клубиться над ним.

Радянські політики є занадто великими політиками, щоби вони того не розуміли. І без сумніву вони не завагаються піти на перелім, коли цього вимагатимуть вищі цілі.

За океаном.

Наші досягнення. — Роля д-ра Назарука й еп. Богачевського. — Боротьба проти еп. Богачевського. — Світла й тіни.

Ню Йорк, початок травня 1927.

В першу чергу дозволю собі висловити подяку Хв. Редакції за те, що так часто подає тепер відомости з життя американських українців. Бо втягаючи в той спосіб іміґрацію в круг нашого соборного життя, поширюємо мимоволі наш національний горизонт, а заразом пізнаємо нову, дуже інтересну картину з історії боротьби українського іміґранта за своє особисте й національне істнування в Америці.

А в Америці переходить наш іміґрант важку і то дуже важку школу життя. Іміґраціями інших народів опікувалися держави, спеціяльні товариства в старім краю і тут за океаном, а наш бідний селянин був лишений сам собі. З іміґрантами-селянами чи робітниками виїздили в інших народів і іміґранти-інтеліґенти, а у нас не було тут довгий час ніяких інтеліґентних сил. Щойно по довгих роках почали приїздити священики та дяки — от і все. А життя йшло вперед. Не було тут ніяких постійних посад, ні пенсій, ні забезпечень з приводу каліцтва чи смерти. І наші робітники почали орґанізуватися в запомогові товариства. Так повстав Український Народній Союз, що істнує вже 35 літ. Стільки літ і щоденній ґазеті „Свобода“, що є орґаном Союзу. Так повстали й інші, молодші запомогові орґанізації, „Просвіти“, „Січи“, „Народні Доми“, „Горожанські Клюби“ і т. п., що розкинені по всіх містах Америки. Висловом національно-політичного обєднання було створення спільної репрезентативної орґанізації: Обєднання Українських Орґанізацій в Америці.

Всі працювали над тим, щоб наш нарід втягнути до орґанізацій, бо тільки в той спосіб можна тут здержати винародовлення та зібрати яку-таку поміч для Рідного Краю.

По довгих практиках прийшли ми рівнож і до того переконання, що годі з Америки реформувати край, годі мішатися в його партійні спори, годі накидати йому якусь тактику. Краєва гризня може тут тільки принести шкоду і її приносить, а користи ніякої. Людей, які живуть тут по 20 і більше літ і в краєвих справах не визнаються, можна піддержати на дусі тільки твердою, повною посвяти і праці поставою краю, а не спорами й ріжними обвинуваченнями.

Ця наша метода дала добрі овочі. Бо зібрано в своїм часі не тільки значну суму на нашу дипльоматичну акцію в справі Галичини, але збільшено значно допомогу старому краєві на загально-народні цілі і на такі місцеві, як будова читалень, Народніх Домів та кооператив по наших селах. Тяжко знайти в Галичині таке село, яке не відкликалося би до Америки з просьбою по допомогу і її не дістало.

Наладжувулася отже життя в національному таборі, зростало взаїмне довіря, йшла допомога до краю, йшло до кращого під кожним оглядом.

Одначе лиха доля позавидувала нам мабуть того добра, бо наслала двох людей, а саме д-ра Назарука й епископа Богачевського, які втягнули цілу іміґрацію в нову боротьбу, з якої наразі навіть виходу не видно.

Д-р Назарук відомий у старім краю. Та всі свої „прикмети“ виявив він щойно в Америці. Тут він і дістав науку, яка цілком певно заважить на цілім його дальшім життї. Його роля як громадянського діяча тут скінчена. Не має вступу ні до одної орґанізації, ні до одного товариства не може сьогодні станути навіть до бесіди на вічу чи зборах! Чорнішої марки не виніс ще ніхто з Америки, як її виносить тепер д-р Назарук, хоч ріжних національних вивуватців і шкідників було тут аж за богато. А все те в заплату за те, що переміняв цвитучу й ідейну колись Січову Орґанізацію в аґентуру Скоропадщини, що казав присягати на вірність „Ясновельможному“, що розбив у той спосіб цілу Січ, яка нині не має навіть кількох десятків членів. А дальше за те, що дістався під натиском епископа Богачевського до католицької орґанізації „Провидіння“, наробив тій орґанізації своїм редаґуванням часопису „Америка“ стільки шкоди, що орґанізація, не зважаючи на натиск еп. Богачевського, таки була змушена його просто викинути. І нарешті за те, що почав розбивати Обєднання, що почав висмівати в „Америці“ всіх провідників і народніх працьовників у старім краю, називаючи їх хаотитами (це ще найделікатніше!), що сплюгавив память Івана Франка своїми пашквілями, що висмівав Шевченка як горлоріза, Драгоманова як хаотика і т. д. і т. д.

Д-р Назарук, не маючи „певної“ посади почав підходити до еп. Богачевського. Змірकувавши епископа, д-р Назарук перемінився в „горячого“ католика і в той спосіб став його першим дорадником. Місце не зле, бо приносить вплив і гроші, а це останнє, як загально відомо, в д-ра Назарука найважніше. Розсівшись на новій посаді, почав д-р Назарук разом з еп. Богачевським переводити свої пляни. Мали в своїх руках дієцезію з великими маєтками, яких 120 священиків, орґанізацію „Провидіння“ і її орган „Америку“, а надто Січову Орґанізацію теж зі своїм орґаном. Діставши це в свої руки й надавши тому всьому гетьмансько-католицьку марку, взялися вони й до інших орґанізацій, а головно до Обєднання і У. Н. Союзу та його орґану „Свободи“.

В першу чергу почали робити натиск на духовенство, щоб воно всі жертви для краю пересилало через епископський ординаріят, а не через Обєднання, як це було досі, щоби так підкопувати його авторитет. Домагалися від Обєднання, щоб воно стало або зовсім аполітичною орґанізацією, або гетьманською, а крім цього ще й виразно католицькою, хоч до нього належать люди ріжних поглядів і вір. А головний атак повели проти Обєднання тоді, коли воно зарядило святкування 10-літніх роковин смерти Івана Франка. Відозву в справі свята написав секретар Обєднання д-р Лука Мишуга і, як це бувало досі практиковане, дав її до друку, підписавши під нею весь уряд Обєднання в тому числі 7 українських гр.-кат. священиків, що входять до Головного Уряду Обєднання. Е..скоп Богачевський зажадав

через о. мітрата д-ра Жука від священиків, щоб вони „направили соблазнь", яка повстала через те, що їх імена поміщено під відозвою. На те відкликав своє імя тільки один, канцлер о. Вашишин, покликуючись на своє оправдання на те, що написав про це д-р Назарук в „Америці". Всі інші священики, не зважаючи на епископське взивання, своїх імен не відкликали. Між ними був і о. мітрат Жук.

Тоді д-р Назарук і еп. Богачевський взялися на спосіб. Усю свою люкть і ненависть звернули проти одної людини — д-ра Л. Мишути. На їх думку він найнебезпечніший, бо як секретар Обєднання і як співредактор „Свободи" підриває їх авторитет і йому треба би скрутити голову. А це, як заявив д-р Назарук, піде легко. Одначе треба поступати назаві обережно: все бити і бити тільки одну особу, а інших не зачіпати. В той спосіб буде усіх забезпечений, бож за одну особу ніхто не буде жертися.

Эт тодіто д-р Назарук пустив у рух своє перо в „Америці" і в статті за статтею виписував неможливі речі проти д-ра Мишути, чіпляючись навіть його жовтих черевиків, волосся на голові і т. п. Одночасно виступив з лайкою на Івана Франка викaзуючи неможливість поширення його культу серед нашого народу, бо Франко мовляв, атеїст, який міг стати великим, але ним не є і т. д. Все те озлобило нарід до крайности. Зросла ненависть і до епископа, бо всі ті статті епископський ординаріят видав ще осібними відбитками і порозсилав до парохій, щоб вони розкидали їх між вірних. А вірні зареагували на те в той спосіб, що зажадали від своїх парохів відправи панахид у память пок. Франка, щоби осьтак направити ту кривду, яку вчинили памяти пок. Франка еп. Богачевський і д-р Назарук.

Так еп. Богачевський і д-р Назарук провалилися цілковито зі своїми планами. Цілий нарід і все духовенство, яке тільки мало крихітку відваги, відвернулося від них. Громадянство побачило, що воно дістало епископа, який вміє обтяжувати нарід усе новими грошевими тягарами, але не має серця ні для своїх вірних ні для церкви, бо й тої не вміє чи не хоче боронити. Бо на Евхаристичнім Конґресі в Шикаґу міг собі говорити арх. Пшедзецький про скінчену ролю гр.-кат. церкви, але не було кому того обряду боронити, хоч був там еп. Богачевський і давав навіть інтервю до газет як „візантійський прелат". Польські, литовські, німецькі епископи й інші говорили про свої народи і їх терпіння, а наш говорив про греків, католиків і Византію... Від українця-робітника вимагається, щоб він манифестував себе всюди українцем, а еп. Богачевський всюди являвся „рутенцем". Простий нарід домагається тут, щоби вже раз в Римі скінчити з рутенством і назвати дієцезію і всі наші парохії українськими, а епископ і д-р Назарук доказують, що стара назва має свою велику історію і годі її відкидати, бо, мовляв, відкинути її не так легко.

Не можна тут виписувати всіх тих тертъ, бо це забрало би за богато місця. Зазначу, що пропасть росла і довела до скликання церковного конгресу в Філядельфії, на який 84 церковні громади вислали своїх представників (а всіх є около 100). Конгрес рішив зірвати з епископом Богачевським всі взаємини. Тоді епископ „викляв" усіх членів, які ввійшли до уряду, вибраного конгресом, а між ними „викляв" і д-ра Мишуту, хоч той не був ні делегатом на конґрес ні не входить до церковного уряду. Це вже зробив д-р Назарук з пімсти і для кращого ефекту, щоб застрашити вірних. А вірні зовсім не злякалися; навпаки — вони повибирали „виклятих" на парохіяльних урядовців по місцях, а заразом розпочали процеси за відібрання церковного майна з рук епископа. Між іншими розпочала процес також громада в Карнеґі, де є парохом о. д-р мітрат Жук. За те, що о. д-р Жук не спротивився домаганню громади, його суспендовано і назначено на його місце другого священика, о. Маланяка. Колиж о. Маланяк прийшов відбирати парохію, зібраний нарід почав кричати: Зрадник, Юда і т. п. Ситуація була того роду, що о. Маланяк мусів чимскорше втікати.

Еп. Богачевський вернув тепер з Риму і на сам Великдень привитали його в катедрі словами: „Геть до Варшави" і такими епітетами, що їх повторити годі. Обурення серед вірних росте з дня на день, а епископ жде вже не знати на що. Тепер надіються тут дальших суспенз. Кажуть, що прийде тепер суспенза на тих, що були ініціяторами священичого зїзду, себто на найбільше впливових і в народі заслужених священиків: о. Левицького, о. Кінаша, о. Сполітакевича й інших.

Все те, на жаль, скінчиться мабуть цілковитим розвалом української греко-кат. дієцезії, якщо з краю чи з Риму не прийде в останній хвилі якась зміна. Бо витворена ситуація для нашої церкви нині просто трагічна.

Боротьба ця має й деякі добрі наслідки, бо вчить наших людей самостійно думати і боротися зі всяким лихом. Слід обєктовно зазначити, що народнє життя в нічім не потерпіло, а навпаки — замітний тут навіть живіший рух. Свята Франка відбулися у нас величаво. Збірки на край ідуть цього року краще, як колинебудь передше, а ми вже стояли перед тим, що годі було кількадесять долярів зібрати... Бо якжек можна було збирати, коли епископ брав усе на семинар, на фонд місійний і на богато інших фондів, а д-р Назарук не допускав навіть різдвяної коляди на „Рідну Школу" в краю і взагалі виступав проти збірок для краю, а стягав гроші хіба на гетьманську пропаганду...

От таке наше життя, такі наші клопоти. Як всюди, так і в нас: є світла, є й тіни.

Нюйорчанин.

Переломова хвиля в друкарні „Діла".

Посвячення трьох машин до складання т. зв. лінотипів.

Вчора, 23. травня відбулося в друкарні Видавничої Спілки „Діло" небуденне свято. Посвячувано новозаінстальовані три машини до складання друкарських черенок, т. зв. лінотипи. Сам акт посвячення відбувся тихо і скромно в присутности всього технічного персоналу друкарні, членів редакцій „Діла" і „Свободи" та всього персоналу з адміністрації та експедиції обох газет. Самозрозуміло, що в святі активну участь взяли і самі ініціятори та сподвижники того великого досягнення, яким вважаємо придбання лінотипів, тобто дирекція Вид. Сп. „Діло" і Надзірна Рада. З запрошених гостей взяли участь у святі голова Кураторії Українського Національного Музею ім. митр. А. Шептицького през. Володимир Децикевич, член тіеїж Куратоїї о. крилошанин Ковальський, а далі один з найстарших членів Спілки „Діло" д-р Кость Левицький, голова Ревізійного Союзу Українських Кооператив інж. Павликовський та представники редакції „Господарсько-Кооперативного Часопису".

Акту посвячення машин довершив о. крилошанин Дамян Лопатинський. Заразже по посвяченні виголосив він до зібраних гарну промову з тої нагоди, в якій накреслив коротко історію друкарні та етапи її розвитку. Друкарню цю набула Спілка „Діло" в 1908 р. до спілки з небіщиком Іваном Айхельберґером, що від тоді аж до смерти був її душею та фаховим керманичем. Великій та повній посвяти праці Покійника для друкарні і Спілки „Діло" присвятив промовець сердечну згадку і підкреслив, що без посередніх заслуг пок. І. Айхельберґера ледви чи Спілка „Діло" моглаб відбувати і нинішнє переломове в житті друкарні свято, навіть як одинока від 1925 р. власниця друкарні. Давно вже відчували керуючі органи Спілки потребу і необхідність виінувати друкарню в машини до складання, щоби таким чином вона могла бодай в деякій мірі відповісти найвищим вимогам друкарської техніки та зрівнятися з іншими львівськими друкарнями. Друкарні „Діло" пощастило всеж таки першій між львівськими українськими друкарнями набути машини, дарма, що взагалі набуті вони дуже пізно. Та скоріше до них не можна було дійти з різних причин, а найважнішою з них була матеріяльна скрута. Друкарня „Діла" ніколи не працювала на зиск, ніколи такого Спілка з неї не мала. Все виконувала вона важну національно-культурну ролю все йшла на стрічу передовсім всій українській пресі без огляду на її політичні напрямки і ставила все вище загально-національне діло над ґруповими чи партійними справами. Колиж нині таки вдалося набути друкарські машини, то це слід у великій мірі завдячити тим українським чинникам, які, оцінюючи вагу друкарні в національно-культурному житті, пішли Спілці „Діло" на стрічу та допомогли їй при закупні машин догідним і дешевим кредитом. А тим сприяючим цілій справі чинником була Кураторія Національного Музею і їй зложив промовець за уділення позички прилюдну подяку на руки през. Володимира Децикевича. Накінець промовець візвав усіх, що працюють в друкарні і в редакціях, щоби вони спільними силами та згідно і вміло, а притім з користю для всього українського загалу використовували цей новий здобуток друкарні. В історії друкарні „Діла" введення машин творить безперечно перелім, также як створить це перелім — спершу може лише в техні-

---

МИКОЛА ГОЛУБЕЦЬ.

Підземний Львів.

(Слідами зрівнаних з землею церков старого Львова.)

(Продовження.)

V.

Слідкуючи за хронольогічною чергою, в якій виринали наші старі церкви на території Львова, мусимо перенестися на часок і подальше обсіяного церквами Підзамча на нин. Галицьке передмістя. Тут то на перехрестю вулиць Баторія і Панської (Пілсудського на місці никлого скверику — стояла цілими століттями церков Благовіщенська.

Від ряду літ, скільки разів хто не копонув тут рискалем, звсідно вдарив об людський череп чи кістку, при більших земляних роботах викопувано тих кісток цілими фірами нерідко позначені мосяжними енколпіонами, перстенями і т. п.

Колиб Львів був українським містом, то тут над тлінними останками наших предків можеб стояла церква, а може тільки хрест чи орієнтаційний знак, але що Львів не наш, то на тому місці стоїть... виходок.

Ерекціональні ґрунти Богоявленської церкви простягалися від місця, де нині стоїть при Академічній вулиці торговельно-промислова палата, здовж вул. Академічної, Романовича, через Панську до Пекарської, а відтіля вниз вулицею Кубалі до Баторія і здовж неї, більш-менш до половини вулиці.

Самаж богоявленська парохія обіймала аж до XVI. в., в якому повстала парохія Чесного Хреста на Львовшанівці, все галицьке передмістя прорізане вулицями Глинянською (нині Личаківською), Пекарською, Волоською Дорогою (нині Панська і Зелена) і Соколівською, що вела на Калічу Гору (де нині костел св. Миколи і старий університет).

Богоявленська парохія, старша мабуть від закладеного в XVI в. Галицького передмістя, в противенстві до церков краківського передмістя, які були підчинені замковій владі, була підчинена львівському конзулятові.

Богоявленське брацтво було одним з найповажніших, воно то й удержувало не тільки школу, але і шпиталь. Всенароднє оподаткування на цілі „річипосполитої" внесло у касу Ставропігії найбільше з усіх передміщанських брацтв, бо суму 500 золотих — не забуваймо — в часах, коли за 100 золотих купувалося дім зі садом і городом. Правда, богоявленці були найбогатші з передміщан — одні тільки пекарі творили цілу вулицю, якої назва збереглася до нас. Крім пекарів були крамарі, перекупні, гонтарі, стрихарі а навіть один маляр Микола Шпаніель, що то розмалював церкву в Романові.

Коли Хмельницький в 1648 р. рішив добути Львів приступом, кинув найдобірніші частини на укріплення кармелітського монастиря, що межував з богоявленським цвинтарем. В кривавій січі перемогли війська гетьмана, але на богоявленському цвинтарі виросла нова, не міщанська, але козацька могила, що простояла до половини мин. віку, коли то на її місці побудовано заїздний дім Крижановського.

Страшнішою аніж Хмельниччина була для богоявленців остання з татарських навал в 1695 р. Розлючений невдачею Шебас Гірей спалив оба передмістя, при чому богоявленська церква згоріла разом із зваленими в неї татарськими трупами. Канонічна візитація в половині XVIII. в. застала богоявленську церкву відбудованою, повною дорогої обстановки, риз, срібла та золота.

Австрійська касата не пощадила одначе й нашої церкви, хоч вона по тогочасним обчисленням обслуговувала 335 душ населення. Церкву продано на ліцитації, обстанову розібрано а храм перенесено до Успенської церкви, яка від того часу обходить Иордан з усею празничністю релігійно-національної манифестації.

Напроти ославлених „Бриґідок", в подвірю камениці на розі вул. Казимирівської ч. 33 і Коллонтая, відкрито літом 1926 року — цвинтарище. Биті в історії рідного міста польські ґазетярі рішили, що є це останки „ватаг" Хмельницького, а лікарі ствердили, що добуті з цвинтарища кістяки пролежали тут 200—300 літ. Тимчасом є це останки кладовища Благовіщенської церкви, яка стояла тут від непамятних часів середньовіча аж до йосифинської касати. Щоб не повторювати стереотипного для всіх наших передміських церков і брацтв оповідання про їхню боротьбу з королівським урядом, з замковим старостою та маґістратом, щоб не перечислювати здобутих і трачених мастностей та привілеїв, щоб не наводити на память тісну участь благовіщенців у всіх справах віри і нації руської скажемо коротко, що благовіщенська парохія була розмірно вбогою але амбітною і до можливости патріотичною парохією.

А все таки з буденщини тої парохії збереглася на сторінках Зімоpовичівської хроніки зворушуюча своєю простотою новелька.

До Львова приїздив чорнявий син палкої Італії Мікеліні, що поза справами серця, мав іще на голові доставу критського вина. Зустрівши скромну передміщанську Пелягію з благовіщенської парохії, запалав до неї такою жагучою любовю, що навіть чума, яка навістила небаром даму його серця, не відстрашила його від її ложа. Але чума була сильніша від кохання. Пелягія поперла а Мікеліні, якого по словам хроніста *„audacem faciebat amor sed non a periculo munitnem"* поховав її на благовіщенському кладовищі на те тільки, щоби в 9 днів по похоронах самому піддатися страшній заразі. А вмираючи велів Мікеліні вирізьбити два однакові нагробники, один для Пелягії, другий для себе а на кожному по двоє сповитих в лаври серць і по напису: *„Mors nos disjunxit, sed sociavit amor"*... наче відгомін постійного рефрену котроїсь з українських пісень, які напевно співала йому Пелягія...

Богоявленська церква була, як усі дотепер згадувані, деревляна і в час канонічної візитації в доброму стані; при церкві стояла дзвіниця, попівщина та школа. А все те проіснувало ледви до 1802 року в якому церкву, що ніби „грозила заваленням й небезпекою парохії розібрано а церковне добро розграбовано"... Нині на її місці панoшиться жидівський підприємець пан Маас.

(Покінчення буде.)

вому, але далі то може й іншому напрямі — також у щоденнику „Діло" та в тижневику „Свободі", бо для обслуги цих органів призначені дві машини в першій мірі. Машина не підносить ціни друку, але навпаки — обнижує її, а ця обставина може додатно вплинути і на побільшення обсягу газет, очевидно згодом.

Від Надзірної Ради Спілки повитав сей новий культурний набуток друкарні проф. Михайло Галущинський. Він підкреслив у своїй промові велику вагу друкарської штуки в національно-культурному житті та побажав для всіх робітників друкарства і пера, звязаних безпосередньо чи посередньо з друкарнею, як найкращих успіхів у праці. З черги промовив управитель друкарні п. Порфір Буняк, який підкреслив, що про справлення машин до складання мріяв небіщик І. Айхельберґер ще перед війною. Та обставини на те не позволили. Тепер по важких трудах його мрія здійснилася, дарма, що він хвилі здійснення не дожив. Завдяки спільній дружній праці друкарня дістала тепер змогу гарно розвиватися, а запорука гарних перспектив того розвитку не може лежати де інде, тільки в гармонії та знов таки дружній співпраці всіх творчих сил як технічного персоналу друкарні, робітників пера так і кермуючих органів спілки.

Повитав українську друкарню з тої нагоди, що набула першою між українськими друкарнями лінотипи, друкар Новаковський у польській мові, та побажав їй якнайкращих успіхів. Кінчаючи свій привіт, пустив машини в рух, бо він їх вставляв і монтував. Присутні гості приглядалися машиновому складанню черенок, а складачі давали цікавим потрібні фахові пояснення. На тому й скінчилася, офіціяльна частина свята.

По тім почалася в інших кімнатах друкарні неофіціяльна частина свята, що за спільною перекускою перейшла в приємну товариську гутірку. Тут промовив до присутніх ветеран наших друкарських складачів і ювилят складач друкарні „Діла" п. Гузар, а далі з доручення голови Надзірної Ради д-а Курівця складав Дирекції Спілки „Діло" подяку за працю і всі заходи для придбання лінотипів д-р Дмитро Левицький. Потім промовляли ще п. П. Буняк, о. крил. Д. Лопатинський на тему важкої та відповідальної праці робітників пера, а ред. В. Мудрий на тему тісної вирозумілої співпраці складачів з редакторами. Загальною гутіркою закінчилася і та неофіціяльна часть свята.

Вибори до гром. рад у Сх. Галичині будуть здержані?

Віцеміи. Ярошинський приїздить до Львова.

Варшава, 24. травня 1927.

У міністра внутр. справ Складковського явилась учора делегація ППС. із Сх. Галичини під проводом посла Скуліковського. Делегація висувала міністрові свій погляд у справі розписаних виборів до міських рад у Сх. Галичині та згідно з постановами, ухваленими на партійних конференціях, піддала міністрові проєкт анулювання розписаних виборів. Делегація покликувалася на те, що вибори мають бути переведені на основі виб. ординації з 1866 р., отже зовсім невідповідаючої нинішнім відносинам. У тій самій справі віцепремієр Бартель приняв соц. послів із Зах. Галичини.

В пятницю приїде до Львова держ. підсекретар мін-ства внутр. справ д-р Ярошинський. Він конферуватиме з місцевими чинниками в справі виборів, які мін. Складковський розписав на терені Сх. Галичини, а які мають відбутися в червні і липні. Віцемін. Ярошинський візьме теж участь у зїзді старостів. При тій нагоді віцеміністр матиме конференцію з воєводами Сх. Галичини.

Вибори до міських рад на Волині.

Варшава, 24. травня 1927.

Мін. внутр. справ Складковський зарядив вибори до міських рад у Ковлі, Луцьку й Володимирі Вол.

Зірвання англійсько-більшовицьких взаємин.

Виповідження торг. договору. — Гостра нота до СРСР. — Ухвали англ. кабінету

Льондон, 24. травня 1927.

Преса подає, що англійський кабінет ухвалив виповісти більшовицько-англійський торговельний договір і зірвати дипльоматичні взаємини з СРСР. До Москви мають негайно вислати ноту, зредаговану в гострім тоні. Вишлеться цю ноту спеціяльним курієром. Болдуін зложить на пополудневім засіданні палати громад справоздання в тій справі. Нота подає всі нарушення торг. договору, що їх допустився СРСР. Обговорює також справу більшовицької пропаганди на територіях, що належать до британської імперії. Нота заповідає відкликання англ. дипльоматичного представництва в Москві. Англійський шарже д'афер є вже в дорозі до Льондону. Англійський уряд не буде ждати відповіди на ноту. В кругах близьких до Форін Офісу зясовують положення ось так: Англійський уряд зриває дипльоматичні взаємини з Москвою, але зовсім не є думки, що між Москвою і Льондоном є воєнний стан. Преса зазначує, що уряд оголосить у Білій Книзі інформації, зібран на основі документів, найдених у тов. „Аркос", які оправдують постанову уряду.

Льондон, 24. травня 1927.

Премієр Болдуін заявив на нинішнім засіданні палати громад, що уряд Вел. Британії постановив виповісти торг. договір із СРСР і зажадати відкликання з Льондону більшовицької торг. делегації і більшовицької місії та відкликати британську місію з Москви, наскільки палата не спротивиться цьому рішенню на четверговім засіданні парляменту. Премієр зазначив, що вже від кількох місяців власти контролювали діяльність цілого ряду тайних агентів, яких завданням було здобути незвичайно важні документи, що торкаються англійських збройних сил. В міру ведених властями дослідів ставало зовсім ясно, що ті агенти ділали на припоручення більшовицького уряду й одержували вказівки від більшовицької торговельної делегації. Тов. „Аркос" і більшовицьку торг. делегацію використовувано звичайно як місце виміни переворотової кореспонденції, включаючи в те і кореспонденцію в китайських справах. Колиж пропав один із найтайніших урядових документів, стало ясним, що документ цей дістався вже в руки більшовицьких представників. Тому теж видано приказ перевести ревізію. Опісля прем. Болдуін зясував висліди ревізії і при цьому зазначив, що в більшости випадків більшовики вели також шпіонську акцію у війську і переворотову діяльність у цілій імперії та в північній і південній Африці. Вкінці премієр повідомив, що не переведжено ніяких арештувань.

Чічерін у Пуанкаре і Бріяна.

Париж, 24. травня 1927.

Народній комісар закордонних справ Чічерін у товаристві більшовицького амбасадора Раковського відвідав президента ради міністрів Пуанкаре і міністра закордонних справ Бріяна. Дипл. кореспондент Агенції Аваса довідується, що з розмов між Чічеріном, Пуанкаре і Бріяном виходить, що французький уряд дотепер не був приневолений взяти під увагу введення зміни в офіціяльних французько-більшовицьких взаєминах та що зробив би це лише тоді, колиб нові обставини приневолили його до того.

Вибори в Ірляндії.

Льондон, 24. травня 1927.

Вчора розвязано парлямент вільної Ірляндської держави. Загальні вибори до обох палат визначено на 9. червня.

З останньої хвилі.

Смерть д-ра Володимира Бачинського.

Нині, в 5. год. рано помер у львівському шпиталі д-р Володимир Бачинський.

Біржа.

Гроші.

Курс доляра 8·91·50 при устійненій тенденції. Банк Польський платив за доляра в готівці 8·89, за Ню Йорк 8·91, англійський фунт 43·33, швайцарські франки 171·62, французькі франки 34·88, бельгійські франки 24·75, італійські ліри 48·50, голяндські гульдени 357·10, норвежські корони 230·00, австрійські шілінги 125·54, чеські корони 26·44, данцігські гульдени 17·65.

Ще в справі гуманістичної ґімназії у Львові.

(Для інформації родичів.)

В останньому часі заговорили в нас богато про гуманістичні відділи в Академічній гімназії. Загально признано їх значіння для нашої суспільности і загально принято думку про потребу удержувати їх на дальше. Але не всі родичі в краю розуміють сю недавну школу. Тому позволю собі пригадати уклад її. В нових гімназіях знесено три перші кляси і заступлено їх так званими виділовими клясами, себто 5. 6. 7. клясою загальної (народньої) школи. Властива же гімназія починається від 4. кляси і тревае лиш пять років. Спеціяльно гуманістичні відділи мають на меті приготовляти молодь після її талантів і вдачі до загального університету або до практичних звань (до техніки, торговельних шкіл і под.). Через це й вважаються вони між всіми істнуючими типами середньої школи (клясичним, гуманістичним і чисто реальним) для нашої суспільности найдоцільнішими. Вони дають дорастаючій молоді змогу вибирати собі дорогу дальшого образування після її здібности, отвирають їй вступ до всіх вищих шкіл (не виключаючи богословія) а особливо дають можність вибирати у нинішніх, для нас дуже прикрих часах, много практичні а притім незалежні професії. Ось в чім вага і значіння наших гуманістичних відділів, які ми добули перед 9 роками.

Однак факт, що в трьох нижчих гуманістичних клясах знесено властиво гімназійну науку а введено на її місце виділову, ввів дезорієнтацію наших родичів. Вони, не визнаючися добре в справі, не вписували до тих кляс своїх дітей а через те перестали ті кляси істнувати. Велика це шкода, яку треба в слідуючих роках конче направити.

Але заки це станеться, ми повинні собі в інший спосіб помагати. Зачуваємо, що перед кінцем червня відбудеться до 4-ої кляси гуманістичних відділів вступний іспит. До цего іспиту готовляться вже ученики з наших львівських виділових шкіл. Але чи й в краю не найдеться ще богато спосібних хлопців, котрі надалисьби для тої школи?

Вправді не маємо в краю українських виділових шкіл, котрі підготовляли би нам молодь до гуманістичної гімназії; але й на це найшласьби рада. — Численні наші хлопці ходять наслідком недостачі своїх до польських виділових шкіл, або мають в своїх місцевостях більше клясові школи. Можуть отже користати з них, доучитись ще дечого, а саме мов (української, польської і німецької), математики, фізики, а особливо граматики і зголошуватися до вступного іспиту. Скажу більше: через прикрі матеріяльні відносини на селах підупадає нині фреквенція сільської молоді в гімназіях. Щож може бути природнішого, як користати тепер на місцях з вищих кляс загальної школи, доповнити дещо ту науку, здавати прямо до 4 гуманістичної кляси а по скінченні пяти гімназійних кляс мати отворений вступ до всіх вищих шкіл. Через це й побут сільського хлопця в місті в гімназії вкорочується на цілих три роки, а разом з тим і кошти його утримання.

Звертаю отже увагу родичів і спосібніших хлопців на цю обставину. Нехай охочі використають цих пару неділь для відповідної підготовки та голосяться до вступного іспиту. Може не один з них зготовить собі через те кращу долю та стане колись цінним і незаступимим робітником своєї суспільности і народу.

Свій.

НОВИНКИ.

— **Вечір Л. Бетовена.** В програму Бетовенівського вечера, що його уладжують елеви вищих і середніх років Муз. Інституту ім. Лисенка у Львові в середу 25. травня в год. 7-мій вечером, входять крім фортепянових та скрипкових творів також твори вокальні. А саме сольові пісні, зокрема шкотські пісні на вокальний терцет в супроводі фортепяну, скрипки і віольончелі, які будуть уперше виконані у Львові взагалі. Особливо перша з тих пісень дуже зближена до української мельодики. Програма, яка служить за карту вступу на довільне місце, коштує тільки 50 сот.

— **Памятник Шевченка в Косові.** Дістаємо таке письмо: В переїзді через Косів запримітив я, що памятник Т. Шевченка, що стоїть на громадській толоці, є тепер в оплаканому стані. Цілий обдрапаний, розбитий ніс, видовбані очі, ні одної деревини! Поінформовано мене, що в такому стані є він ще від 1919 року... В літі приїзджає до Косова богато чужинців-літників, які здвигають раменами над некультурністю українців, що не вміють пошанувати навіть своїх національних пророків. Колись там минулого року зібралася була місцева українська інтелігенція і вирішила відреставрувати памятник, але в Косові все йде пиняво, а вимовою хіба карт, які відходять з запалом що-вечера на „Бесіді". Скінчилося на тому, що побудували деревляну огорожу, як на торговиці, а як Бог допоможе, то може за яких пять літ і памятник відреставрується. Взагалі косівська інтелігенція дуже ослала. Вже від трьох літ численна косівська громада не здобулася навіть на концерт Шевченка! А є в Косові вибитні диригенти, добрі співаки і співачки, навіть сольові! Але щож? Мабуть ми тут нездібні вже до ніякого діла, а може все ще чекаємо, щоби хтось все те за нас зробив, що є нашим першим обовязком. — *Подорожній.*

— **Вшехпольська боївка гуляє.** Пишуть нам: Дня 22. травня 1927 уладили громадяни в Сигнівці біля Львова без ріжниці національности й релігії передвиборче віче, щоби спільно порозумітися в справі переведення громадських виборів у Сигнівці. Виборчий комітет мав на увазі тільки добро громади і громадян Сигнівки і хотів застановитися й порадитися над способом, як перевести вибори до громадської ради в Сигнівці. Предсідник комітету п. Петро Фостек, тамошній горожанин, отворив віче і виголосив вступну промову по українськи й польськи. В часі тої промови вшехполяки під проводом тамошнього комісаря показали всю свою культуру: вони почали кричати, тупати ногами і стукати так, що заносилося між обома таборами вже на пролив крови. Так їх вивела з рівноваги українська мова! Лишень завдяки зимній крови предсідника, який розвязав віче, до бійки не дійшло. Після того в годину пізніше відбулися довірочні збори, на котрі прибуло понад 200 осіб. На тих зборах вибрано виборчий комітет.

— **Виселення польського журналіста.** Данцігський сенат видав офіціяльний комунікат про виселення редактора „Газет-и Гданськ-ої" Пурвіна за те, що помістив у тім часописі статтю, звернену проти суверенности Данціґу.

— **Шкільне Льокарно.** В Льокарні відбудеться в днях 3—15-го серпня ц. р. світовий конґрес „Міжнародньої Ліґи нових шкіл". Найважнішою темою народ. конґресу буде питання: „Як слід розуміти свободу у вихованні?"

— **Крадіжки на похоронах.** Львівські злодії покористувались масовою участю публики на похоронах дир. Салямандра. І так Кальманові Бетманові вкрали портфель з 21 долярами, 10 зол. і документами; Із. Фляйшерові портфель і два чеки по 500 зол. зачет на 1.124 зол. і пять льосів державної льотерії — все вартости 3.000 зол., і вкінці Генр. Айзенмаєрові 46 зол.

— **З судової салі.** Перед львівським трибуналом присяжних станув 56-літній Федько Кузьма з Малкович (пов. Городок), обвинувачений за те, що вбив вистрілом із рушниці Бориса Коцюту, з яким ворогував. Присяжні затвердили питання щодо вбивства і трибунал засудив обвинуваченого на чотири роки тяжкої вязниці.

— **Вбивство дослідника Сагари.** Рене Етієна, знаного дослідника Сагари, напали біля Бу-Еіб мароканці й убили. Минулого року Етієн перейшов пустиню Сагару.

— **Найстарший годинник на світі.** Годинник цей, хоч походить іще з 1515-го року, поміщений на вежі церкви в Рії (графство Сісекс — Англія). Він ходить знаменито. Заплачено за нього свого часу небогато, бо в перечисленні на теперішню валюту около півтора фунта штерлінґів. Зроблений цей годинник дуже примітивно вказівки його з кованого заліза, маятник довгий на 7 метрів, а накручувати його треба двічи на день, зате години показує він уже стільки століть дуже добре.

— **Спростування похибок.** В нашім звідомленні з судової салі, поміщенім у вчорашнім числі „Діла", переставлено кілька речень, наслідком чого вийшла плутанина. А саме оборонець Герасимович питав свідка Кольберґера щойно після адв. д-ра Волошина. Питання обор. Герасимовича й відповіди свідка Кольберґера слідували по собі в такім порядку: Обор. Герасимович: Чи відомо вам, що обвинуваченого Воробця вязничний лікар призначив до шпиталю, бо він був хорий? Свідок: Так. Обор. Герас: А чи допустиме, щоб хорого вязня саджати в темницю? Предсідник не допускає до відповіди на це питання. Назвище другого чергового свідка звучить не Дрібляк, а Трібаляк.

Віцевий рух.

Довірочна нарада в Борщеві.

Заходом Повіт. Комітету УНДО. відбулася в Борщеві дня 17. травня ц. р. довірочна нарада в справі виборів до громадських рад. Нараду відкрив голова Повіт. Нар. Комітету д-р Луніо, проводив о. Антін Казновський, парох Глибочка.

Реферат про виборчу ординацію виголосив п. Петро Горань. Над рефератом виявилась оживлена й річева дискусія, в якій забирали голос: о. Величковський, Петро Мартюк, о. Курдидик, о. Гуньовський, д-р Луців, Іван Волошин, Богдан Білинський, о. Навроцький та богато селян. Вибрано окремий виборчий комітет. Діяльність комітету обійматиме лише борщівський судовий повіт. На нараді було 110 відпоручників громад.

На день 18. травня ц. р. скликали були двіоробни рівнож довірочну нараду, яка мала відбутися в салі Повітового Виділу в Борщеві. Предметом наради мав бути реферат про вибор. ординацію, вибір пов. виборчого комітету та внески і запити. Нарада одначе не відбулася з тої простої причини, що ніхто на неї не прийшов крім двох референтів, двох хрунів зі Скали та двох з Туральча.

Праця в Богородчанщині.

На день 12. травня скликано довірочну нараду для міста Богородчан. Присутніх було 122 громадян. Повітову Управу УНДО, заступав голова о. Городецький. Реферував про виборче право на підставі брошури В. Целевича о. Кость Білинський. Вибрано місцевий комітет з 15 наших громадян. Головою є о. Кость Білинський, заступником д-р О. Когут, секретарем Іван Семків. Дня 18. V. мав комітет перше засідання, на якім обговорив усі важніші справи та розділив кожному членові роботу. Ми самі маємо зладити списк українців міста, в тім всіх слуг жидівських, бо поляки, як загально говорять, зробили угоду з жидами і повиписували всі служниці, здається, навіть такі, що не мають укінчених 21 літ і незамешкалі тут 1 рік. Спис цей буде готовий скоро і буде напевно богато клопотів з рекламаціями.

Заходом Повіт. Управи УНДО. відбулися вже довірочні наради в Гороховиці і Старім Лисці. Дальше відбулася нарада в Саджаві, а на день 22. ц. м. зарядженно нараду в Гриньові, Лесівці, Лисці і Старих Богородчанах.

Віче в Журові, пов. Рогатин.

Дня 22. травня ц. р. відбулося в місточку Журові, рогатинського повіту, з ініціятиви Повіт. Комітету Нац.-Дем. Обєднання й місцевого пароха о. сов. Володимира Давидяка велике передвиборче віче. Простора саля читальні „Просвіти" не могла змістити всіх, так що народні маси стовпилися також біля отворених вікон і дверей, щоб тільки чути промовців. Присутні були не тільки громадяни з Журова, але також з доокличних сіл: Васючина, Підмихайловець, Черева, Чагрова, Колоколина, Григорова й інших. Мило вражало те, що побіч поважних сиволосих господарів чимало на салі жіноцтво і молодь обох полів, що з зацікавленням прислухувалася нарадам. Віче отворив і проводив о. Василь Максимець з Журова, заст. предсідника був гром. Віктор Ярощак, секретарював Яким Кузик, канд. адв. з Загіря. Реферат про теперішне положення українського народу під Польщею виголосив делегат Центрального Комітету УНДО п. Іван Желіско зі Львова, який в півторагодинній промові представив зібраним всі „благодаті", які досі впали на наш нарід, вказав на потребу єдности й організованости, а також на те, чому саме УНДО як широ-національна партія голосить клич спільного фронту всіх чесних українців без огляду на партії. Промовець взивав при тому всіх присутніх у значнім числі на салі латинників, щоби вони не лучилися з зайдами-кольоністами, але при виборах голосували на українців. Про вагу виборів для українців як недержавної нації та про актуальні організаційні справи говорив гром. Степан Кузик, директор Повіт. Союзу Кооператив з Рогатина. Про виборчу ординацію до громад реферував і давав відтак подрібні пояснення на численні запити гром. Яким Кузик, канд. адв. з Загіря. В живій дискусії забирали слово громадяни: Микола Белегай з Михайловець, Софрон Кравців з Колоколина, Семен Мельник з Пукова й инші. Ухвалено одноголосно відповідні резолюції в справі громадської самоуправи.

Віче закрив кінцевою промовою предсідник о. Василь Максимець. Над місточком пронеслося грімке „Ще не вмерла", приглушуючи лепет костельних дзвонів, у які польський ксьондз казав бити на цілу годину скорше, як це в Журові перед „нешпорами" водиться. **Присутній.**

Наради в Тернопільщині.

1) Чернихів. Нарада відбулася дня 16. V. Реферував гром. Василь Бачинський з Тернополя. Присутніх до 300 людей. Рішено вибрати місцевий виборчий комітет. Одноголосно ухвалено йти одним національним фронтом до громадських виборів під кличем: „Влада по українських громадах — українському народові".

2) Городище. Дня 16-го травня довірочні збори. Реферував гром. Бачинський з Тернополя. Присутних до 80 душ.

3) Носівці. Дня 16-го травня довірочні збори. Реферував гром. Василь Бачинський.

4) Мшанець. Дня 17-го травня довірочні збори. Реферував гром. Василь Бачинський.

5) Дітківці. Дня 17-го травня довірочні збори. Реферував гром. Василь Бачинський.

На всіх довірочних нарадах вибрано місцеві виборчі комітети й ухвалено одноголосно йти при виборах одним національним фронтом.

Зі спорту.

Перед приїздом спортової дружини „Русь" з Ужгороду.

Українська громада у Львові, зокрема прихильники українського спорту, сильно зацікавлені ужгородським спорт. клюбом „Русь", що вже в цю пятницю 27. ц. м. приїде до Львова, де розіграє в суботу 28. ц. м. і в неділю 29. ц. м. два мечеві змагання з „Україною". Подаємо кілька даних про спортову дружину „Русь" широким кругам наших читачів.

Спорт. клюб „Русь" — це молодий клюб, бо молоде є ще й ціле відродження бувшого угорського Підкарпаття. Назву свою взяв він з офіціяльної назви землі „Підкарпатська Русь", а заложили його перед двома роками місцеві інтелігенти. Першим предсідателем клюбу був президент ужгородської судової столиці д-р Ілія Гаджега, нині веде клюб радник суду Е. Бачинський, спортсмен тілом і душею. Клюб займається в літі головно копаним мячем і ситківкою, в зимі ховзанкою. Має дві повні дружини копаного мяча, з котрих ліпша буде гостем у Львові. Всі грачі — це молоді інтелігенти, урядовці або студенти; деякі грали передтим у мадярських клюбах, одначе виступили з них, коли заложився клюб свій.

Спорт. клюб „Русь" репрезентує мадярський стиль гри копаного мяча, що полягає на делікатности гри і добрім бігу. Напад має добрих стрільців, поміч працює витревало, залога спокійна й певна, а за нею є звинний воротар. Дружина доповнюється все з молодших грачів свого власного виховання і це дуже потішаюче на будуче. І належить вона до ліпших дружин ужгородської А-кляси. Клюб має перед собою гарну будучність, бо спорт є на Закарпатській Україні одним зі складників національної гордости і тому стоїть високо.

Спорт. клюб „Русь" буде для нашого Львова не лише милим спортовим противником, але також дорогим і щиро витаним гостем з другої сторони Карпат. Бажаним було би, щоб українське громадянство приняло наших земляків з такою сердечністю й радістю, з якою вони приняли запрошення до нашого Львова. Виправу провадить секретар клюбу п. Августин Лавришин, студент Вищої Торговельної Школи в Празі, тепер урядовець Підкарпатського Банку в Ужгороді. Разом з членами клюбу спортсменами приїде до Львова також кільканацять ужгородських громадян, щоб бути свідками змагань свого клюбу з „Україною".

✝ Посмертні згадки.

Евгенія з Танчаковских Рибакова, жена о. Амброзія пароха в Соснові, померла 15. травня 1927 р. — похоронена 18. травня 1927 р. в родинній гробниці в Соснові. Прожила 64 роки, полишила мужа Амброзія, сина Миколу адвоката в Глинянах, — Ярослава, лікаря в Празі і Романа, абсольвента Гірничої Академії в Леобен. Від молодости перейнята ідеєю українства, знакомилася з поезіями Шевченка ще в рукописів, які перед виданням Кобзаря в Галичині — передавано з рук до рук. Українську літературу почала студіювати з записок і викладів Омеляна Огоновського, які доставляв їй бл. п. брат о. Олександер Танчаковський, бувший співредактор „Сіону". Знанням української літератури відзначалася серед своїх ровесниць. Належала теж до піонірів жіночого руху, скликаючи до Стрия разом з Наталією Кобринською перше жіноче віче. Заложила і провадила в 90 рр. в своїм родиннім селі Вербовець читальню у громадській шпихлір, а вийшовши замуж і будучи з мужем на першій посаді в селі Соснові, покійна причинилася там же в 188 році до заснування аматорського гуртка чи не одного з найстарших у Сх. Галичині. В Утіховичах і Тучнім, де її муж був 17 літ парохом, заложила і вела читальні „Просвіти", а в Утіховичах навіть крамницю при читальні. В Соснові, де перебувала від 1910 р. вела культурно-освітнє життя в селі давала напрям цілій його роботі аж до смерти. Ще на 3 тижні перед смертю була на аматорській виставі, думала також про влаштування свята закладин угольного каменя під будову Народнього Дому в Соснові і над влаштуванням у часі Зелених свят панахиди на могилі Січових Стрільців в Семиківцях, належачих до парохії Соснів. Ціле життя була під оглядом політичним прихильницею і співробітницею народовецьких партій, перед війною народно-демократичної, працюючи ревно на полі політичнім в Перемищлянщині враз з Володимиром Сигалевичем і аж до смерти остала вірною програмі УНДА. Молоді селяни в народніх строях на своїх плечах понесли тлінні останки покійної до гробу, обсипали могилу вінцями і квітами, а голова місцевої читальні в прощальній промові сказав: „Прощаємо не паню, а дорогу і незабуту Товаришку праці, нехай за її труди земля буде їй легкою". — В. И. П.

ОПОВІСТКИ.

Щіплення проти віспи дітей і шкільної молоді в Українській Порадні Матерей при вул. Ходоровського ч. 15. (бічна вул. Лазаря, біля Цитаделі) в понеділок, середу і пятницю від 9. год. рано. 2204 3-3

Оповіщення. Ректорат Української Господарської Академії в Чехословацькій Республіці (Подєбради) оголошує прийом нових студентів на академічний рік 1927-28, який розпочнеться 1. жовтня 1927 року. Українська Господарська Академія в ЧСР є фахова школа з високошкільною організацією та 4-х літнім курсом навчання і складається з факультетів: 1. економічно-кооперативного (відділи: статистичний, кооперативний та економічний). 2. агрономічно лісового (відділи: агрономічний та лісовий). 3. інженерного (відділи: гідротехнічний та хемічно-технологічний). Особи, що кінчають Академію, одержують відповідний фаховий титул: інженера агронома, інженера лісівника, інженера гідротехніка, інженера технолога, інженера економіста. Для прийому встановлено слідуючі правила: 1. В склад студентів Української Господарської Академії в ЧСР приймаються громадяне українських земель, чоловіки та жінки, з закінченою середньою освітою: ґімназія, реальна школа, середня комерційна школа, середня сільсько-господарська і технічна школа, учительський інститут, духовна семінарія й інші школи, курс яких Професорська Рада Академії визнає вистарчаючим для вступу в Академію. 2. Навчання в Академії безплатне. 3. Прохання про прийом на імя Ректора Академії належить надсилати до канцелярії Академії (*Československo, Poděbrady, Ukrajinská Hospodářská Akademie*) найдалі до 15. вересня 1927 р. 4. В проханні повинно бути зазначено: національність, вік, освіта, перелік документів, що прикладаються, факультет і відділ, на який кандидат хоче вписатися, а також точна адреса кандидата. 5. До прохання прикладаються такі документи: а) власноручний опис життя з обовязковим зазначенням місця та дати народження, місця постійного перебування кандидата в нормальні часи та національности кандидата, б) свідоцтво про освіту в оригіналі або в нотаріяльно засвідченій копії, в) три фотографічні картки, г) підписка коритися правилам, що встановлені для студентів Академії, ґ) зобовязання, що кандидат буде вчитися в Академії на власні кошти і жадних претенсій, чи то на стипендію, чи то на яку небудь допомогу з боку Академії, мати не буде. Примітка: 1. Прохання без документів розглядатися не буде. 2. Документи осіб, що не приняті до Академії, повертаються по вказаній адресі на виразне бажання петента. 6. Особи, що вже подавали в минулому академічному році прохання до Академії і не були приняті з причини спізнення, або відсутности вакансій, повинні, коли бажають кандидувати при новому прийомі, поновити своє прохання з зазначенням своєї адреси і в разі потреби доповнити документами. 7. Початок зимового семестру 1. жовтня 1927 року, до якого терміну зобовязані прибути всі особи, що будуть приняті в студенти Академії. 8. Вільних стипендій при Академії в сучасний мент нема, а тому студенти мусять вчитися лише на свій кошт. 9. При Академії маються студентські кооперативні їдальні і крамниці, в яких студенти можуть діставати здорову і дешеву страву і крам. — Ректор Академії професор **І. Шовгенів.**

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакція не відповідає

Подяка.

Коли незавидна судьба забрала на віки нашу найдорожшу жену, маму і бабцю Евгенію з Танчаковських Рибакову, розрадою в нашім болю були ознаки щирої симпатії і співчуття зі сторони тих другів і приятелів — які не жалували ні труду, ні коштів, щоби звеличати память помершої.

В першій мірі спаси-Біг за слова надгробні Впр. о. деканові Сендецькому і о. Яремкові та п. Теодозієві Крушельницькому. За участь в похоронах дякуємо Всч. о. Мандзієві, Тягнибокові, Романовському, Боднареві, як також Всч. оо. латинського обряду парохам з Золотник і Соколова. Високоповажаним Панству і щирим другам помершої нотарам Левицьким і Дяковим за слова потіхи, заняттямся похороном і усі труди,—місцевому хорові за гарний спів,—брацтву церковному з Соснова і Раківця за участь в похоронах, дітям шкільним зі Соснова, усім громадянам сіл Соснова, Раківця і Семаковець, як і з доокличних сіл, помічникам церковним і богослужебним, які зі сусідніх сіл прибули, щоб асистою і співом взяти участь в похоронах шлемо щире спаси-Біг. Щирими другами і помічниками були Вп. п. барон Гайдель, Вп. п. Білинські, Вп. п. Ромецькі, які особливо занялися особою мужа помершої. Особлившого труду завдали собі члени тов. „Просвіта" і „Луг" у Соснові, які занялися самі порядком на похоронах. Уладили караван запряжений в 6 коней, самі утворили почесну асисту, самі на плечах несли тлінні останки. Спаси-Біг Вам за щиру память і прислугу! Ми тільки щирого співчуття, тільки помочі від усіх зазнали, що дійсно годі висказати словами, кільки полекші Ви нам принесли. Тому усім а усім висше згаданим і може припадково незгаданим шлемо отсею дорогою щире спаси-Біг!

Соснів, 21. травня 1927.

о. Амброзій Рибак, муж. Микола, Ярослав, Роман, сини. Марія і Мілада, синові. Юрій, Ірена і Ольга, внуки. 2224 1—1

За редакцію відповідає Василь Мудрий. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Видавничої Спілки „Діло". Львів, Ринок ч. 10